

Важнейшим показателем, характеризующим качество зерна пивоваренного ячменя, является содержание белка. Высокое содержание белка в зерне считается экономически и технологически невыгодным, поскольку оно снижает выход экстракта и обуславливает трудности при переработке солода.

Зависимость накопления белка от дозы азотных удобрений и уровня фосфорно-калийного питания установлена и в наших исследованиях. Внесение минеральных удобрений достоверно увеличивало содержание белка в зерне на 0,7-1,9%. В среднем за 2 года исследований применение азота в максимальной дозе N_{60+30} на различных фонах не обусловило превышение допустимого содержания белка и составило 10,7-11,9%. Снижение содержания белка в зерне на 0,5-0,6% отмечено при внесении азота на фоне $P_{60}K_{150}$ по сравнению с фоном $P_{40}K_{90}$.

УДК 631.8: 631.815

ВЫКАРЫСТАННЕ ЁГНАЕННЯЎ У СЕВАЗВАРОТАХ І ІХ АГРАЭКАНАМІЧНАЯ ЭФЕКТЫЎНАСЦЬ

Босак В. М.¹, Смяновіч А. Ф.²

¹ – УА «Беларускі дзяржаўны тэхналагічны ўніверсітэт»
г. Мінск, Рэспубліка Беларусь

² – РА «Белаграсервіс»
г. Мінск, Рэспубліка Беларусь

Мінеральныя і арганічныя ўгнаенні маюць важнае значэнне ў павелічэнні ўраджайнасці сельскагаспадарчых культур, а таксама ў захаванні і ўзнаўленні глебавай урадлівасці [1-3].

Даследаваць уплыў прымянення ўгнаенняў на расліны і глебу можна найбольш дэталёва ў працяглых палявых доследах, якія з'яўляюцца нарматыўнай базай для распрацоўкі навукова-абгрунтаваных сістэм угнаення.

Для ацэнкі эфектыўнасці ўгнаенняў часцей за ўсё выкарыстоўваюць паказчыкі аgramамічнай, эkanамічнай і энергетычнай эфектыўнасці, што дазваляе вылучыць найбольш спрыяльныя варыянты сістэмы ўгнаення, якія могуць быць скарыстаны ў сельскагаспадарчай вытворчасці.

Даследаванні па вивучэнню аgramамічнай эфектыўнасці выкарыстання мінеральных і арганічных угнаенняў праводзілі ў асноўных тыпах палявых севазваротаў на дзярнова-падзолістай

лёгкасуглінкавай глебе (збожжава-травяна-прапашным, збожжава-травяным, збожжава-прапашным, ільняным).

Выкарыстанне мінеральных угнаенняў у асноўных тыпах севазваротаў павялічыла прадуктыўнасць на 19,6-30,3 ц/га к.адз., арганічных угнаенняў – на 5,2-10,8 ц/га к.адз., поўнага арганамінеральнага ўгнаення – на 25,5-40,7 ц/га к.адз. пры агульнай прадуктыўнасці севазваротаў ў лепшых варыянтах 62,5-93,6 ц/га.

Акупаемасць 1 т арганічных угнаенняў у севазваротах складала 65,0-131,3 к.адз., 1 кг NPK – 8,1-10,0 к.адз.

Удзельныя энергазатраты пры выкарыстанні арганічных угнаенняў былі 442-493 МДж/ц пры энергааддачы 1,89-2,10 адз., пры выкарыстанні мінеральных угнаенняў – адпаведна 765-813 МДж/ц і 1,14-1,22 адз.

Чысты прыбытак пры прымяненні арганічных угнаенняў у залежнасці ад тыпу севазвароту ў нашых даследаваннях склаў 4,2-25,9 \$/га з рэнтабельнасцю 11-32%, мінеральных угнаенняў – 46,1-90,1 \$/га з рэнтабельнасцю 39-61%.

У сельскагаспадарчай вытворчасці рэкамендуецца выкарыстанне поўнай арганамінеральнай сістэмы ўгнаення, якая побач з высокай аграэканамічнай эфектыўнасцю садзейнічае захаванню і павелічэнню глебавай урадлівасці [1-3].

У нашых даследаваннях на дзярнова-падзолістай лёгкасуглінкавай глебе прымяненне поўнага арганамінеральнага ўгнаення забяспечыла атрыманне чыстага прыбытку 50,4-98,6 \$/га з рэнтабельнасцю 32-67%.

Такім чынам, выкарыстанне мінеральных і арганічных угнаенняў у асноўных тыпах палявых севазваротаў на дзярнова-падзолістай лёгкасуглінкавай глебе забяспечыла спрыяльныя паказчыкі аграэканамічнай, эканамічнай і энергетычнай эфектыўнасці.

ЛІТАРАТУРА

1. Босак, В. Н. Оптимизация питания растений / В. Н. Босак. – Saarbrücken: Lambert Academic Publishing, 2012. – 203 с.
2. Босак, В. Н. Органические удобрения / В. Н. Босак. – Пинск: ПолесГУ, 2009. – 256с.
3. Смяянович, О. Применение удобрений в севообороте / О. Смяянович, В. Босак. – Saarbrücken: Lambert Academic Publishing, 2013. – 108 с.